

Aan
Van

Minister van BZK
BFR, afdeling RTM

nota

Beslisnota bij Kamerbrief over verslagen financieel
toezicht 2025

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000329662

Datum
5 juni 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
5

Aanleiding

Jaarlijks wordt een verslag aan de Tweede Kamer gezonden, waarin verantwoording wordt afgelegd over het financiële toezicht dat door BZK in het voorafgaande jaar is uitgeoefend op de provincies en de gemeenschappelijke regelingen, waar provincies aan deelnemen. Ter kennisneming wordt dan ook het door de provincies gezamenlijk opgestelde verslag over het door hen uitgeoefende financieel toezicht op de gemeenten en de gemeenschappelijke regelingen, waar de gemeenten aan deelnemen, meegezonden.

Geadviseerd besluit

Instemmen met het versturen van bijgaande Kamerbrief en bijlagen over het financiële toezicht op medeoverheden.

Kern

- Het uitgeoefende financieel toezicht heeft betrekking op de begrotingen van 2025, de meerjarenraming 2026-2028 en de jaarrekeningen van 2023.
- Alle provincies staan onder repressief toezicht.
- Twee gemeenten vallen onder preventief toezicht. Het gaat om de gemeenten Vlissingen en de gemeente Wijdmeren. Vlissingen is sinds 2015 artikel 12-gemeente, waardoor zij extra middelen uit het gemeentefonds ontvangt. De gemeente Wijdmeren staat onder preventief ARHI toezicht vanwege de aankomende fusie met de gemeente Hilversum.
- De provinciale toezichthouders geven in hun verslag aan dat voor het begrotingsjaar 2025 het gros van de gemeenten een structureel sluitende begroting hebben gerealiseerd. Daarentegen geldt dat voor de meerjarenraming 2026-2028 ongeveer driekwart van de gemeenten een niet structureel sluitende begroting laten zien. De provinciale toezichthouders geven aan dat dit wordt veroorzaakt door de terugloop van de algemene uitkering vanaf 2026 in combinatie met stijgende lasten.
- In de Kamerbrief verwijst u naar het proces om te bezien of de huidige norm van structureel en reëel evenwicht voor gemeenten kan worden aangevuld. Tot slot verwijst u naar de uitkomsten van de Voorjaarsnota besluitvorming. De extra middelen hieruit voor gemeenten waren nog niet bekend bij de uitoefening van het financieel toezicht door provincies.

Toelichting

Algemeen

Het toezichtoordeel wordt jaarlijks voorafgaand aan het begrotingsjaar bekend gemaakt. Preventief toezicht kan worden ingesteld als er geen sprake is van

structureel en reëel evenwicht in de begroting. In dit geval wordt de begroting niet goedgekeurd en zijn er nadere afspraken nodig tussen toezichtontvanger en toezichthouder. Als de structurele lasten in de begroting worden gedekt door structurele baten en als de raming reëel is, is er sprake van repressief toezicht.

Onze referentie

2025-0000329662

Datum

5 juni 2025

Bijlage Kamerbrief verslagen financieel toezicht

In de kamerbrief geeft u een reactie op het financieel toezichtverslag van de provinciale toezichthouders. Zo wordt vermeld dat u oog heeft voor de financiële positie van gemeenten en door besluitvorming door het kabinet en een aantal afspraken met de VNG, IPO en UvW een deel van de onzekerheden wordt verkleind.

Bijlage verslag financieel toezicht BZK op provincies en gemeenschappelijke regelingen

Net als in voorgaande jaren was er bij de provincies geen aanleiding om voor het toezicht door BZK op de begrotingen van de provincies voor 2025 over te gaan tot het instellen van preventief toezicht. Dit geldt ook voor de gemeenschappelijke regelingen.

Bijlage overzicht kengetallen provincies

In de tabel in deze bijlage staan de verplichte financiële kengetallen voor de 12 provincies die zij verplicht moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het algemene beeld is dat de provincies een degelijke financiële positie hebben.

Bijlage Landelijk toezichtverslag 2025

De provinciale toezichthouders geven in hun verslag aan dat voor het begrotingsjaar 2025 het gros van de gemeenten een structureel sluitende begroting hebben gerealiseerd. Daarentegen geldt dat voor de meerjarenraming 2026-2028 ongeveer driekwart van de gemeenten een niet structureel sluitende begroting laten zien. De provinciale toezichthouders geven aan dat dit wordt veroorzaakt door de terugloop van de algemene uitkering vanaf 2026 in combinatie met stijgende lasten.

Bijlage overzicht preventieve gemeenten en gemeenschappelijke regelingen

Voor begrotingsjaar 2025 zijn er twee preventieve gemeenten: Vlissingen (Zeeland) en Wijdemeren (Noord-Holland). Voor begrotingsjaar 2025 vallen alle gemeenschappelijke regelingen onder repressief toezicht.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer:

1. Kamerbrief over verslagen financieel toezicht 2025
2. Verslag financieel toezicht BZK op provincies en gemeenschappelijke regelingen
3. Overzicht kengetallen provincies
4. Landelijk toezichtverslag 2025
5. Overzicht van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen 2025